

Motion till riksdagen 2011/12:So536

av **Allan Widman (FP)**

Skärpning av lex Sarah

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om en skärpning av lex Sarah.

Motivering

Lex Sarah är det vardagliga namnet på 14 kap. 2 § socialtjänstlagen som föreskriver att var och en som är verksam inom omsorger om äldre människor eller människor med funktionsnedsättning ska vaka över att dessa får god omvårdnad och lever under trygga förhållanden. Lagen föreskriver också att den som uppmärksammar eller får kännedom om ett allvarligt missförhållande i omsorgerna om någon enskild genast ska anmäla detta till socialnämnden. Denna anmälningsskyldighet gäller också yrkesmässigt bedriven enskild verksamhet. Bestämmelsen trädde i kraft den 1 januari 1999.

Trots att denna lagstiftning nu varit i kraft i snart tolv år finns det mycket som pekar på att missförhållanden inom t.ex. äldreomsorgen inte alla gånger anmäls till aktuell socialnämnd och dess ledamöter. Om detta vittnar bl.a. anställda som i enlighet med lagen anmält missförhållanden till sina överordnade.

Offentliga tjänstemän kan dömas för tjänstefel om de uppsåtligen eller av oaktsamhet vid myndighetsutövning genom handling eller underlåtenhet åsidosätter vad som gäller för uppgiften. Straffet för tjänstefel är böter eller fängelse i högst två år. För grovt tjänstefel uppgår det maximala straffet till sex års fängelse.

Pensionärernas Riksorganisation (PRO) uppger sig ha gått igenom samtliga åtal och domar avseende tjänstefel vid Sveriges tingsrätter mellan 2005 och 2010. Inget av fallen har rört underlåtenhet att anmäla missförhållanden i enlighet med lex Sarah.

Fel! Okänt namn på

Äldre människor som är beroende av samhället för vård och omsorg är ofta mycket utsatta. Att vanvård och direkta övergrepp förekommer torde vara väl känt. Naturligtvis var det också insikten om detta som föranledde riksdagen besluta om en skyldighet för omsorgspersonal att anmäla missförhållanden.

Den undersökning PRO gjort antyder att den tjänsteman som underlåter att anmäla knappast riskerar något personligt ansvar. Detta kan allvarligt undergräva de syften som ursprungligen låg bakom lagstiftningen: att missförhållanden blir kända för ansvariga beslutsfattare och rättas till. Av det skälet bör lagen ändras så att anmälningsskyldigheten blir straffrättsligt sanktionerad.

Stockholm den 22 september 2011

Allan Widman (FP)